

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੇ ਸਾਹਿਤ ਦਾ ਸੌਕਰਣੀ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਜੇ ਨਾਟਕ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਵਿਮੀ ਜੱਰੀ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਅਰਸੇ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਹ ਨਾਟਕ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਵਿਮੀ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੀ ਹੀ ਜੰਮਪਲ ਹੈ। ਪਹਿਲਾਂ ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਡਰਾਮਾ ਵਿਭਾਗ ਵਿਚੋਂ ਉਹਨੇ ਡਿੱਗਰੀ ਲਈ ਅਤੇ ਫੇਰ ਨੈਸ਼ਨਲ ਸਕੂਲ ਆਫ਼ ਡਰਾਮਾ ਵਿਚ ਡਰਾਮਾ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਅਤੇ ਸਿਖਲਾਈ ਕੀਤੀ। ਉਥੇ ਰਹਿੰਦਿਆਂ ਹੀ ਉਸ ਨੇ ਪੇ. ਡੀ. ਆਰ. ਅੰਕੁਰ ਹੋਰਾਂ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕੀਤਾ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਿਸੇਸਤਾ ਹੀ ਬੀਏਟਰ ਵਿਚ ਹੋਈ ਜਿਸ ਵਿਦ ਤਿੰਨੇ ਕਹਾਣੀਆਂ ਰਸਭਰੀਆਂ-1 ਦੇ ਨਾਂ ਬੱਲੇ ਵਿਚ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਵਿਰਕ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਰਸਭਰੀਆਂ, ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਦੁੱਗਾਲ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਚਾਂਦਨੀ ਰਾਤ ਦਾ ਦੁਖਾਂਤ ਅਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਪ੍ਰੀਤਮ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਅੰਗੂਹੀ ਉਸ ਪ੍ਰੇਗਰਾਮ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਉਸ ਪ੍ਰੇਗਰਾਮ ਵਿਚ ਚਾਂਦਨੀ ਰਾਤ ਦਾ ਦੁਖਾਂਤ ਖਾਸ ਚਰਚਾ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਬਣੀ। ਅੰਗੂਹੀ ਦੀ ਸੁਖਮਤਾ ਵੀ ਬੜੀ ਸਫਲ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਇਸ ਗੱਲ ਵਿਚ ਹੈ ਕਿ ਸਾਹਿਤ ਦੀਆਂ ਕਲਾਸਕੀ ਕਿਰਤਾਂ ਨੂੰ ਨਾਟਕੀ ਰੂਪ ਵਿਚ ਸਟੇਜ਼ 'ਤੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਏ। ਹੋਰ ਵੀ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਨਾਟਕਕਾਰ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਟਕ ਵਿਚ ਮੈਂ ਆਪ ਵੀ, ਡਾ. ਆਤਮਜੀਤ ਨੇ ਵੀ ਅਤੇ ਕੇਵਲ ਧਾਲੀਵਾਲ ਨੇ ਇਸ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿਚ ਸਫਲ ਤਜਰਬੇ ਕੀਤੇ ਹਨ।

ਇਸ ਸਾਲ 19-20 ਜੁਲਾਈ ਨੂੰ ਫੇਰ ਤਿੰਨ ਕਹਾਣੀਆਂ ਇਸੇ ਗਰੁੱਪ ਵਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਸਾਹਿਤ ਹਸਨ ਮੰਟੋ ਦੀ ਕਹਾਣੀ 'ਹੱਤਕ', ਹਰੀ ਸ਼ੰਕਰ ਪਾਰਸਾਈ ਦਾ ਵਿਅੰਗ 'ਭੋਲਾ ਰਾਮ ਕਾ ਜੀਣਾ' ਅਤੇ ਮਹੀਪ ਸਿੰਘ ਦੀ ਕਹਾਣੀ 'ਪਾਣੀ ਅਤੇ ਪੁਲ' ਨਾਟਕੀ ਰੂਪ ਵਿਚ ਸਟੇਜ ਹੋਈਆਂ। 'ਹੱਤਕ' ਮੰਟੋ ਦੀ

ਥਾਟਟਾਹ ਕਾਨਤ ਹੁਣ ਲਕ ਟਕਟਾਹ ਬੀਏਟਰ ਵੇਖਣ ਆਉਣ। ਇਹ ਗੱਲ ਹਾਲੇ ਸੁਪਨੇ ਮਾਤਰ ਲਗਦੀ ਹੈ ਪਰ ਸੁਪਨੇ ਲਈ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਫੇਰ ਹੀ ਵਿਚ ਕੋਈ ਗੱਲ ਪੂਰੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਵਿਮੀ ਜੱਗੀ ਨੇ ਆਪਣਾ ਨਾਟਕ ਜਾਰੀ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਹੁਣ 30 ਅਗਸਤ ਨੂੰ ਇਕ ਹੋਰ ਪੇਗਰਾਮ ਵਿਚ ਸਿਰਫ਼

ਵਿਮੀ ਜੱਗੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਕੁਝ ਸਾਥੀਆਂ ਨਾਲ ਬੜੀ ਹੀ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਕਹਾਣੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਹੁੰਦਿ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪ੍ਰਤੀ ਅੰਦਰੋਂ ਮਿਠੀ ਹੀ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਕਹਾਣੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਇਕ ਵੇਸਵਾ ਦੀ ਜ਼ਿਦਗੀ, ਉਹ ਦੀਆਂ ਚਾਹਾਂ, ਖਾਹਸ਼ਾਂ, ਵੱਲਵਲਿਆਂ ਅਤੇ ਅਰਮਾਨਾਂ ਨੂੰ ਕਈ ਪਰਤਾਂ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸੋਗੀਪੀ ਦੇ ਅਮਰ ਪਾਤਰ ਨੂੰ ਵਿਮੀ ਜੱਗੀ ਨੇ ਬੜੀ ਹੀ ਨਿਪੁੰਨਤਾ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ। ਕਰਤਾਰੀ ਕਲਾ (ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਹਣ ਡਾ.

ਉਨ ਕਹਾਣੀਆਂ ਦੀ ਨਾਟਕੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰ

ਇਸ ਵਿਚ ਜੈਨਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ (ਇਕ ਤ, ਇਕ ਦਲਾਲ, ਇਕ ਪ੍ਰੇਮੀ) ਦੀਆਂ ਮਿਕਾਹਾਂ ਬਾਖੂਬੀ ਨਿਭਾਈਆਂ। ਉਹਦੇ ਕੋਲ ਵਾਜ਼ ਦਾ ਜਾਂਦੂ ਹੈ, ਵੰਨਸੁਵੰਨਤਾ ਹੈ, ਇਕ ਜਿ ਹੈ। ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੇ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਲਈ ਉਹ ਤਰ ਵੀ ਪੂਰੀ ਸਿੱਦਤ ਨਾਲ ਖਿੱਚ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਹੈ। 'ਹੱਤਕ' ਵਰਗੀ ਸ਼ਾਹਕਾਰ ਕਹਾਣੀ ਇਹ ਨਾਟਕੀ ਰੂਪ ਵਾਰ ਵਾਰ ਵੇਖਿਆ ਜਾ ਵਿਚ ਹਾਲੀ ਬਾਲਗ ਨਹੀਂ। ਅਬਦੁੱਲਾ ਦੀ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਚ ਬਿਮਾਰੀ ਕਰਕੇ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਅਬਦੁੱਲਾ ਦੇ ਸਾਥੀ ਪਹਿਲੇ ਤਾਂ ਉਹਦੀ ਵਿਧਵਾ ਪਤਨੀ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਨ ਦੇ ਰੋਂਅ ਵਿਚ ਹਨ, ਫੇਰ ਹੌਲੇ ਹੌਲੇ ਉਹਦੇ ਉਤੇ ਕਬਜ਼ੇ ਲਈ ਡੋਰੇ ਪਾਂਦੇ ਹਨ। ਦਸਤੂਰ ਹੀ ਇਹੀ ਹੈ। ਪਰ ਉਹ ਕੁੜੀ ਸਾਬਤ ਕਦਮ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਇਗਾਦਾ ਬਣਾ ਕੇ ਆਪ ਟਾਂਗਾ ਚਲਾਉਣ ਲਗ ਪੈਂਦੀ ਹੈ।

15th Sep 2000 ਗੁਰਸ਼ਰਨ ਸਿੰਘ

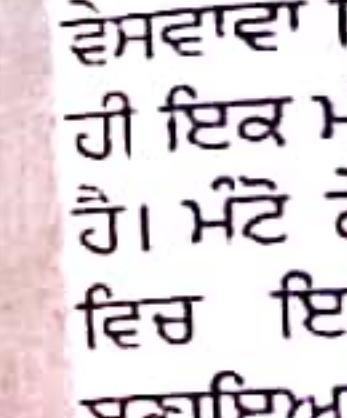
ਜਗਦਾਰ ਕਟਾਵਸ ਮ
ਕਹਾਣੀ ਨੂੰ ਨਾਟਕੀ ਰੂ
ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਉਹ ਵੱ
ਨਾਟਕ ਕਲਾ ਦਾ ਸਿਖ
ਦੀ ਕਲਾਕਾਰ ਕੁੜੀ ਰ
ਮਹਿਬੂਬਾ, ਟਾਂਗੇ ਵਾਲੇ
ਟਾਂਗੇ ਵਾਲੀ ਦੀਆ
ਸਹਿਜਤਾ ਅਤੇ ਸੁਭਾਵ
ਉਹ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ
ਸਟੇਜ ਨੂੰ ਇਕ ਹੋਰ
ਸਿੱਖ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਜਗਦਾਰ ਕਟਾਵਸ ਮ
ਕਹਾਣੀ ਨੂੰ ਨਾਟਕੀ ਰੂ
ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਉਹ ਵੱ
ਨਾਟਕ ਕਲਾ ਦਾ ਸਿਖ
ਦੀ ਕਲਾਕਾਰ ਕੁੜੀ ਰ
ਮਹਿਬੂਬਾ, ਟਾਂਗੇ ਵਾਲੇ
ਟਾਂਗੇ ਵਾਲੀ ਦੀਆ
ਸਹਿਜਤਾ ਅਤੇ ਸੁਭਾਵ
ਉਹ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ
ਸਟੇਜ ਨੂੰ ਇਕ ਹੋਰ
ਸਿੱਖ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਪੜਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਆਪਣ ਆਪ ਵਿਚ ਇਕ ਅਮਰ ਰਚਨਾ ਹੈ। ਮੰਟੋ ਦੀਆਂ ਤਿੰਨ ਕਹਾਣੀਆਂ ਦੇ ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿਚ ਕਾਲੀ ਸਲਵਾਰ ਵੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿਚ ਕਹਾਣੀ ਕਲਾ ਦੇ ਕਮਾਲ ਦੀ ਮਿਸਾਲ ਹੈ। ਇਸ ਕਹਾਣੀ ਵਿਚ ਬੜਾ ਨਾਟਕੀ ਤੱਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਵਿਮੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ਤਾ ਥੱਲੇ ਪੇਸ਼ ਵੀ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਹਰੰ ਅੰਰਤ ਦੀਆਂ ਆਪਣੀਆਂ ਚਾਹਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਆਪਣੀਆਂ ਖਾਹਸ਼ਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਅਰਮਾਨ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਲਾਲਸਾਵਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਿੱਦਤ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਵਰਗੀਆਂ ਕਨਾਂ ਵਿਚ ਪਾਉਣ ਲਈ ਵਾਲੀਆਂ ਹੋਣ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੋਨਾਂ ਦੇ ਦਰਮਿਆਨ ਵਿਚਰਦਾ ਹੋਇਆ ਏਜੈਟ (ਕੋਠੇ ਵਾਲੀ ਭਾਸਾ ਵਿਚ ਦੱਲਾ ਜਾਂ ਦਲਾਲ) ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇਵਾਂ ਦੀ ਖਾਹਸ ਪੂਰੀ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸੁਲਤਾਨਾ ਦੀਆਂ ਵਾਲੀਆਂ ਉਹ ਉਹਦੀ ਸਹੇਲੀ ਕੇਲ ਪਹੁੰਚਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਹੇਲੀ ਦੀ ਕਾਲੀ ਸਲਵਾਰ ਸੁਲਤਾਨਾ ਕੇਲ ਲੈ ਆਂਦਾ ਹੈ। ਮੁਹੱਰਮ ਦੇ ਮੁਬਾਰਕ ਦਿਨ ਦੋਨੋਂ ਆਪਣੇ ਤੋਹਫੇ ਇਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਵਿਖਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਕਹਾਣੀ ਅਤੇ ਨਾਟਕ ਵੀ ਇਸੇ ਸਿਖਰ 'ਤੇ ਮੁੱਕਦੇ ਹਨ। ਸਾਹਿਤ ਅਤੇ ਨਾਟਕ ਦਾ ਇਹ

ਜੇਹ ਕੂਚੇ, ਜੇਹ...
ਬਿਆਤਾ ਉਤੇ ਭਾਵੇਂ
ਤਾਂ ਹੋਣੀ ਰੀਂ ਸਿੰਘ

ਪਰ ਮਟ ਦੋ ਇਸ
ਵਿਚ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੇਸ਼

ਤਸਲੀਮਾ ਨਸਰੀਨ, ਅਰੁਪਤੀ ਰਾਏ ਦੀਆਂ
ਲਿਖਤਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਨਾਟਕੀ ਰੂਪ ਦੇਣ ਦਾ ਇਗਦਾ
ਰੱਖਦੀ ਹੈ। ਵਿਜੈ ਤੇਂਦੁਲਕਰ ਦੇ ਨਾਟਕ 'ਮੀਡ
ਦੀ ਕਹਾਣੀ' ਨੂੰ ਵੀ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਚ ਸਟੇਜ
ਕਰਨ ਦਾ ਉਪਰਾਲਾ ਕਰੇਗੀ। ਸੱਜਤੀਆਂ
ਪੈੜਾਂ ਦਾ ਇਹ ਗਰੂਪ ਆਪਣੇ ਨਿਸਾਨੇ ਵਿਚ
ਕਾਮਯਾਬ ਹੋਵੇ, ਸਾਡੀਆਂ ਸੁਭ ਇੱਛਾਵ
ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹਨ।